Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

HOOFDDIRECTIE BESTUURLIJKE EN JURIDISCHE ZAKEN

Minister van Infrastructuur en Waterstaat van [datum] , nr. IENW/BSK- , tot wijziging van de Regeling militair luchthavenluchtverkeer op overige burgerluchthavens van nationale betekenis in verband met het opnemen van bepalingen met betrekking tot militair luchthavenluchtverkeer op de luchthaven Rotterdam (Regeling militair medegebruik luchthaven Rotterdam)

[KetenID WGK 29306]

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat, handelende in overeenstemming met de Staatssecretaris van Defensie;

Gelet op artikel 8.72, eerste lid, in samenhang met artikel 8.24a, derde lid, van de Wet luchtvaart;

BESLUIT:

ARTIKEL I

Artikel 4 van de Regeling militair luchthavenluchtverkeer op overige burgerluchthavens van nationale betekenis komt te luiden:

Artikel 4. (Luchthaven Rotterdam)

1. Als gevallen waarin de exploitant van de luchthaven Rotterdam verplicht is luchthavenluchtverkeer met militaire luchtvaartuigen toe te laten op de luchthaven Rotterdam, worden aangewezen:
    a. regeringsvluchten;
    b. humanitair noodzakelijke vluchten;
    c. operationeel noodzakelijke vluchten;
    d. vluchten in bondgenootschappelijk verband; en
    e. vluchten uit hoofde van een algemeen maatschappelijk belang;

    tot een maximum per gebruiksjaar van 350 vliegtuigbewegingen.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op vluchten met militaire jachtvliegtuigen.

ARTIKEL II

Deze regeling treedt in werking op het tijdstip waarop het Luchthavenbesluit Rotterdam in werking treedt.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Vincent Karremans

TOELICHTING

Algemeen

1. Inleiding

Met deze wijzigingsregeling wordt de Regeling militair luchthavenluchtverkeer op overige burgerluchthavens van nationale betekenis (hierna: de Regeling) gewijzigd, zodat militair medegebruik op luchthaven Rotterdam kan worden gecontinueerd. De Regeling treedt gelijktijdig in werking met het Luchthavenbesluit Rotterdam.

Voor de luchthaven Rotterdam is een luchthavenbesluit in voorbereiding. Dit luchthavenbesluit zal de Omzettingsregeling luchthaven Rotterdam The Hague Airport (hierna de Omzettingsregeling Rotterdam) vervangen. Het luchthavenbesluit bevat bepalingen over het burgerluchtverkeer, oftewel luchtvaartuigen die zijn ingeschreven in het Nederlandse register voor burgerluchtvaartuigen. Het militair medegebruik wordt niet in het luchthavenbesluit geregeld omdat hiervoor geen juridische grondslag bestaat.

De Wet luchtvaart biedt met artikel 8.72, eerste lid, in samenhang met artikel 8.24a, derde lid, de juridische basis voor het toestaan van militair luchthavenluchtverkeer op luchthavens van nationale betekenis. Op grond van deze artikelen kan door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat in overeenstemming met de Minister van Defensie worden bepaald in welke gevallen de luchthavenexploitant verplicht is om luchthavenluchtverkeer ten behoeve van de militaire luchtvaart op de burgerluchthavens van nationale betekenis, toe te laten. In de onderhavige wijzigingsregeling is vastgesteld welke aangewezen gevallen het betreft.

2. Inhoud van de Regeling

2.1 Militair luchthavenluchtverkeer op luchthaven Rotterdam

Op grond van de opgenomen bepalingen in de Omzettingsregeling Rotterdam vindt op de luchthaven al geruime tijd militair medegebruik plaats. Op basis van artikel 4 van de Regeling wordt dit blijvend vastgelegd. Het militair medegebruik dient plaats te vinden binnen de algemene bepalingen en regels ten aanzien van het luchthavenverkeer zoals genoemd in hoofdstuk 2 van het Luchthavenbesluit Rotterdam. Dit betekent onder andere dat militair medegebruik binnen de openingstijden en de grenswaarden voor geluid van de luchthaven dient plaats te vinden. Bestaande procedures van de luchthaven Rotterdam, zoals de alarmregeling en het bedrijfsnoodplan, zullen tevens gelden voor het militair medegebruik.

In de Omzettingsregeling Rotterdam waren geen beperkingen opgelegd aan het aantal vliegtuigbewegingen per gebruiksjaar voor het militair medegebruik. In de afgelopen jaren hebben zowel Nederlandse als buitenlandse strijdkrachten gebruik gemaakt van de luchthaven Rotterdam, met 126 vliegtuigbewegingen in het

gebruiksjaar 2024 en 213 vliegtuigbewegingen in het gebruiksjaar 2025.[1] [2] Op luchthaven Rotterdam wordt nu een maximum van 350 vliegtuigbewegingen per gebruiksjaar voor militair luchtverkeer toegestaan. Dit is in lijn met het aantal zoals opgenomen in het milieueffectrapport (MER), dat onderdeel is van de stukken bij de aanvraag voor een luchthavenbesluit voor Rotterdam. Dit aantal is meegenomen in de milieueffecten bij het Luchthavenbesluit voor Rotterdam. Het aantal komt voort uit de veranderde veiligheidssituatie. Deze verandering heeft groei van Defensie en aanpassing van taken tot gevolg. Het is van groot belang dat militairen goed getraind zijn en op individueel en groepsniveau over de juiste vaardigheden beschikken om hun taken te kunnen uitvoeren, dat nationale en bondgenootschappelijke taken uitgevoerd kunnen worden en dat een strategische spreiding van militaire activiteiten kan plaatsvinden mede met behulp van burgerluchthavens, zoals de luchthaven Rotterdam.

Het militair medegebruik dat plaatsvindt op luchthaven Rotterdam wordt, voor zover het vluchten tussen 07.00 en 23.00 uur betreft, in het kader van de handhaving meegerekend bij de berekening van de (geluid)grenswaarden zoals vastgelegd in het Luchthavenbesluit Rotterdam.

Militair verkeer kan daarnaast met deze regeling tussen 23.00 en 07.00 uur op incidentele basis gebruikmaken van de aparte gebruiksruimte voor maatschappelijk verkeer. Dit is uitsluitend toegestaan wanneer sprake is van spoedeisende hulpverlening zoals omschreven in het Luchthavenbesluit Rotterdam, of wanneer sprake is van ondersteuning van de uitoefening van politietaken. Dit betreft onder andere de uitvoering van humanitaire vluchten en crisis- en rampenbestrijding. Militaire luchtvaartuigen kunnen in dit kader worden ingezet, met een verwacht aantal van circa 10 vliegtuigbewegingen per jaar. De incidentele vluchten in de nachtperiode zijn onderdeel van het maximum van 350 vliegtuigbewegingen. Dit betekent dat spoedeisend militair verkeer en militair verkeer ter ondersteuning van politietaken in de nacht onder de grenswaarden voor maatschappelijk verkeer vallen. Overig militair verkeer valt onder de reguliere geluidsgrenswaarden.

Er kan gebruik worden gemaakt van diverse militair geregistreerde luchtvaartuigen. Dit betreft vliegtuigen waarmee mensen en goederen worden vervoerd en (basis)vaardigheden mee worden beoefend. Daarnaast gaat het ook om helikoptervluchten met diverse doeleinden, zoals het beoefenen van speciale operaties en (basis)vaardigheden.

Het gebruik van de luchthaven Rotterdam door militair geregistreerde jachtvliegtuigen, zoals de F-35, is niet toegestaan. Voormalig militair geregistreerde jachtvliegtuigen die inmiddels als civiel luchtvaartuig zijn geregistreerd, vallen ook niet onder de reikwijdte van deze regeling, maar onder het Luchthavenbesluit Rotterdam.

Defensie is voornemens geen vluchten uit te voeren op luchthaven Rotterdam die gericht zijn op het behalen van vliegvaardigheid onder leiding van een instructeur.

[1] Handhavingsrapportage Rotterdam The Hague Airport 2024 | Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT).
https://www.ilent.nl/documenten/luchtvaart/luchthavens/rapporten/handhavingsrapportage-rotterdam-the-hague-airport-2025.

Ook zullen er geen solovluchten plaatsvinden met als doel vliegvaardigheid te verkrijgen dan wel te behouden.

De inschattingen over de omvang en reikwijdte van het militair medegebruik zijn gedaan door het Ministerie van Defensie met oog op de huidige veiligheidssituatie in de wereld. Wanneer de veiligheidssituatie verandert, kan dit een aanleiding zijn om op termijn wijzigingen door te voeren in de Regeling. Aanvullend gebruik moet te allen tijde passen binnen de regels en grenswaarden van het Luchthavenbesluit Rotterdam en de bijbehorende vergunningen. Daarnaast is in het Luchthavenbesluit Rotterdam en evaluatiebepaling opgenomen. Op basis van een evaluatie kan eventueel ook worden bezien of aanvullende maatregelen rond het militair medegebruik noodzakelijk zijn.

3. Administratieve lasten en nalevingskosten

De Regeling continueert het huidige medegebruik op de luchthaven Rotterdam en brengt geen verandering van de administratieve lasten of nalevingskosten voor burgers en het bedrijfsleven mee ten opzichte van de huidige situatie. Over het militair medegebruik wordt op grond van Artikel 13 van Regeling burgerluchthavens reeds gerapporteerd aan de Inspectie Leefomgeving en Transport (hierna: ILT).

Een ontwerp van de Regeling is aan het Adviescollege toetsing regeldruk aangeboden voor advies. Uit het advies volgt dat PM.

4. Handhaving en uitvoering

4.1 *Operationele impact en regelgeving*

Het militair medegebruik wordt door middel van een equivalent luchtvaartuig en bijbehorende opslag meegenomen bij de berekening van de grenswaarden voor de maximale geluidbelasting zoals deze zijn vastgesteld in de luchthavenbesluiten. Er is hierbij sprake van een geluidruimte voor het totale verkeer wat zowel het civiele verkeer als militair medegebruik omvat.

Indien wordt geconstateerd dat een in het luchthavenbesluit opgenomen grenswaarde is overschreden, schrijft de ILT op grond van artikel 8.70, tweede lid, jo. artikel 8.45, eerste lid van de Wet luchtvaart, een maatregel voor die naar het oordeel van de ILT bijdraagt aan het terugdringen van de belasting vanwege het luchthavenluchtverkeer tot binnen de grenswaarden. Het militair medegebruik is daarnaast geïntegreerd in alle operationele procedures van de luchthavens, inclusief alarmregelingen en bedrijfsnoodplannen.

4.2 *HUF toets*

De ILT houdt namens de Minister van IenW toezicht op de naleving van onder meer (milieu)wetten en regels voor de burgerluchtvaart en handhaaft deze. In dat verband is een ontwerp van de Regeling aan de Inspecteur-Generaal van de ILT voorgelegd ter toetsing op handhaafbaarheid, uitvoerbaarheid en fraude bestendigheid van de bepalingen van de Regeling. De ILT heeft per brief op 15 juni 2026 laten weten dat de regeling handhaafbaar, uitvoerbaar en fraudebestendig is. Wel heeft de ILT verzocht te verduidelijken hoe militair

spoedeisend verkeer wordt verdeeld over de grenswaarden van het van het Luchthavenbesluit. Dit is nader geduid in deze nota van toelichting.

4.3 *Gevolgen voor de luchthavenexploitant*

Militair medegebruik is op dit moment reeds toegestaan. Zoals opgenomen in de Regeling dient het medegebruik door militaire luchtvaartuigen plaats te vinden binnen de algemene bepalingen en regels ten aanzien van het luchthavenverkeer zoals genoemd in hoofdstuk 2 van het Luchthavenbesluit Rotterdam en bijbehorende (milieu)vergunningen die de luchthaven Rotterdam daartoe heeft verkregen. Van de exploitant wordt niet verwacht dat deze nieuwe maatregelen neemt om het gebruik mogelijk te maken en er worden ook geen 'nieuwe' gevolgen verwacht voor de andere gebruikers van de luchthaven.

5. Afstemming en consultatie

5.1 Afstemming

Bij de totstandkoming van de Regeling is een concept toegestuurd aan de exploitant van de luchthaven Rotterdam. De exploitant heeft aangegeven dat militair medegebruik meegenomen is het MER bij het Luchthavenbesluit Rotterdam. Verder heeft de exploitant aangegeven positief tegenover de voorgenomen Regeling te staan. De commissie regionaal overleg (CRO) voor de luchthaven Rotterdam wordt/is op DATUM geïnformeerd over het ontwerp van de Regeling.

5.2 Internetconsultatie

Een ontwerp van de Regeling is in de periode van PM tot en met PM opengesteld voor openbare internetconsultatie. Doel van deze consultatie was burgers en bedrijven te informeren over de in voorbereiding zijnde regelgeving en hen de gelegenheid te bieden een reactie te geven op het ontwerp. Er zijn PM consultatiereacties ingediend, waarvan PM openbaar. PM reflectie op consultatie.

Naar aanleiding van de reacties zijn PM. PM wijzigingen na consultatie.

6. Inwerkingtreding

De Regeling treedt in werking op het moment dat het Luchthavenbesluit Rotterdam in werking treedt. Bij de inwerkingtreding van het Luchthavenbesluit Rotterdam vervalt de huidige Omzettingsregeling luchthaven Rotterdam waarin het militair medegebruik mogelijk is gemaakt. Daarom is het van belang dat deze Regeling gelijktijdig met het Luchthavenbesluit Rotterdam in werking treedt.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel I
Met dit artikel wordt geregeld in welke gevallen de exploitant van luchthaven Rotterdam verplicht is militair luchthavenluchtverkeer toe te laten. Het gebruik is beperkt tot maximaal 350 vliegtuigbewegingen per gebruiksjaar. De omvang van het daadwerkelijke gebruik kan per jaar verschillen en is afhankelijk van de operationele behoefte van Defensie, de afspraken tussen Defensie en de luchthavenexploitant en de beschikbare ruimte op de luchthaven.

Het militair medegebruik vindt plaats met inachtneming van de regels en grenswaarden die zijn opgenomen in het luchthavenbesluit voor luchthaven Rotterdam, overeenkomstig artikel 8.24a, derde lid, van de Wet luchtvaart.

Het eerste lid is niet van toepassing op vluchten met militaire jachtvliegtuigen. Deze categorie luchtvaartuigen valt buiten de reikwijdte van het aangewezen militair medegebruik op luchthaven Rotterdam.

Regeringsvluchten
Onder regeringsvluchten worden verstaan vluchten die worden uitgevoerd met militaire luchtvaartuigen ten behoeve van de Nederlandse of buitenlandse regering. Hieronder vallen ook zogenoemde VIP-vluchten, zoals vervoer ten behoeve van leden van het Koninklijk Huis en vluchten uitgevoerd door bijzondere beveiligingseenheden. In bepaalde situaties kan het wenselijk of noodzakelijk zijn dat deze vluchten niet plaatsvinden vanaf een militaire luchthaven, maar gebruikmaken van een burgerluchthaven. Dit kan bijvoorbeeld samenhangen met de bestemming, de logistieke mogelijkheden of de vereiste bereikbaarheid van de luchthaven. Vluchten die worden uitgevoerd met civiel geregistreerde regeringsluchtvaartuigen vallen onder het reguliere regime van de burgerluchtvaart en worden niet aangemerkt als militair medegebruik.

Humanitair noodzakelijke vluchten
Humanitair noodzakelijke vluchten betreffen vluchten die worden uitgevoerd ten behoeve van humanitaire hulpverlening of ondersteuning bij noodsituaties. Hierbij kan worden gedacht aan inzet bij natuurrampen, zoals hongersnood, aardbevingen, bosbranden en overstromingen. Ook vluchten voor repatriëring en patiëntenvervoer kunnen onder deze categorie vallen. Wanneer het gebruik van een militaire luchthaven niet mogelijk of niet doelmatig is, kan het noodzakelijk zijn om gebruik te maken van een burgerluchthaven van nationale betekenis.

Operationeel noodzakelijke vluchten
Onder operationeel noodzakelijke vluchten vallen vluchten die verband houden met de operationele gereedstelling van Defensie. Hieronder vallen onder meer oefeningen, trainingen en vluchten ter voorbereiding op nationale of internationale missies die vanuit operationeel oogpunt noodzakelijk zijn.

Burgerluchthavens van nationale betekenis beschikken over specifieke naderings-, vertrek- en wachtprocedures en luchtverkeerspatronen die niet of nauwelijks voorkomen op militaire luchthavens. Het oefenen met deze procedures is noodzakelijk om militaire vliegers veilig te kunnen laten opereren wanneer zij gebruik moeten maken van burgerluchthavens.

Daarnaast kunnen hieronder vluchten vallen waarbij een militair luchtvaartuig gebruik moet maken van een burgerluchthaven vanwege omstandigheden die het gebruik van een militaire luchthaven verhinderen. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij technische problemen, noodzakelijke bijtanking, een voorzorgslanding of het uitvoeren van onderhoud. Ook tijdelijke beperkingen, zoals baanrenovatie of een baansluiting op een militaire luchthaven, kunnen aanleiding geven om uit te wijken naar een burgerluchthaven. Verder kan luchthaven Rotterdam worden opgenomen als alternatieve luchthaven in vluchtplannen van militaire luchtvaartuigen. Het beschikbaar hebben van een uitwijkmogelijkheid is vanuit operationeel oogpunt noodzakelijk wanneer het niet mogelijk of niet raadzaam is om op de geplande militaire luchthaven te landen.

Vluchten in bondgenootschappelijk verband
Vluchten in bondgenootschappelijk verband betreffen vluchten waarbij Nederland ondersteuning biedt aan buitenlandse krijgsmachten. Het gaat bijvoorbeeld om vluchten in het kader van *Host Nation Support* of internationale militaire oefeningen. In het kader van internationale samenwerking en de verplichtingen die voortvloeien uit bondgenootschappelijke verbanden kan het noodzakelijk zijn dat buitenlandse militaire luchtvaartuigen gebruikmaken van Nederlandse burgerluchthavens. Het toestaan van dergelijk gebruik draagt bij aan de uitvoering van deze internationale verplichtingen.

Vluchten uit hoofde van een algemeen maatschappelijk belang
Deze categorie ziet op vluchten waarbij de inzet van militaire luchtvaartuigen plaatsvindt ter ondersteuning van het algemeen maatschappelijk belang. Het gaat hierbij om vluchten in verband met steunverlening in het openbaar belang en militaire bijstand. Hierbij kan worden gedacht aan vluchten in het kader van nationale evenementen, zoals 5 mei-vieringen en Koningsdag, maar ook aan militaire bijstand op grond van de Politiewet 2012 of de Wet veiligheidsregio's. Daarnaast kunnen hieronder vluchten vallen voor ondersteuning bij situaties zoals bosbrandbestrijding, zware ongevallen, overstromingen, rampen en andere crisissituaties waarbij militaire capaciteit noodzakelijk is.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,

Vincent Karremans